

10. Sınıf**YENİ****Felsefe****KAZANIM**
DEĞERLENDİRME
TESTİ**ÇEK KOPAR**
16 ADET

✓ Yeni Nesil Sorularla

✓ Konu Kazanım Odaklı

✓ Akıllı Tahta Uyumlu

FELSEFE**TEST 1****10. SINIF****Anlamı**

4. Felsefenin MÖ 6. yüzyılda Antik Yunan medeniyetinde varlık anlamında başlattığı araştırmalar ve teorik tartışmalarla sistematik hale gelerek doğduğu kabul edilir.

Buna göre seçeneklerden hangisi felsefeye ilişkin tanımlamalardan biri olamaz?

- A) Felsefe, bilmek için bilmektir.
B) Felsefe, insanı anlamaya yönelik sorgulamadır.
C) Felsefe, yaşamı kolaylaştırma ve iyi yaşamaya yönelmiş düşünmedir.
D) Felsefe, teorik düşünceler temelinde ilişkileri yorumlamadır.
E) Felsefe, İnsana ilişkin düşünce üretmek gerçeği arama çabasıdır.

5. Düşünme, felsefenin temelini oluşturur; hem duyu içeriğinin algılanması hem de kavramların anlamlandırılmasını içerir. Yalın-ayrıntılı, sıg-derin, çözümlayici- birleştirici, tek yanlı- çok yönlü olabilir.

Buna göre seçeneklerden hangisi felsefi düşünmeye ilişkin doğru bir yargı dile getirmez?

- A) Bilgi, düşünme sonucunda elde edilen bir üründür.
B) İçeriksiz bir düşünme mümkün değildir.
C) Düşünme, ayırt edebilme özelliği sağlar.
D) Düşünme, algılama ve anlamlandırmayı içerir.
E) Düşünme, ancak analitik ve ayrıntılı ise sağlıklıdır.

6. Büyüdükçe dünyaya hayret etme yeteneğimizi yitiriyoruz. Dünyayı sıradan ve alışıldık olaylar ve olgular bütünü olarak görmeye başlıyoruz. İşte filozofların bizde yeniden canlandırmaya çalıştıkları şey de budur.

Bu açıklamada felsefeye yönelik yargılardan hangisi dile getirilmiştir?

- A) Felsefe, merak temelinde yükselir.
B) Felsefe, bilgi sevgisidir.
C) Felsefe, evreni bir gizem olarak görür.
D) Felsefe, her konuda akıl yürütmedir.
E) Felsefe, yaşamaya değer ilkeleri bulmaya çalışır.

Felsefenin Ortaya Çıkışı

1. Bir toplumda bilim, sanat ve felsefenin ortaya çıkmasını sağlayan en önemli faktörler; özgür düşünce ortamı ve ekonomik refah seviyesidir. **Bu açıklamada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?**
- A) Bilim, sanat ve felsefe uygun koşullar altında ortaya çıkar.
- B) Felsefenin ortaya çıkışı bilim ve sanata bağlıdır.
- C) Bilim ve sanat felsefeyi yönlendirir.
- D) Felsefede zenginleşme, bilim ve sanatta zenginleşmeyi sağlar.
- E) Bilim, felsefe ve sanatın ortaya çıkışı ekonomik menfaate dayanır.
2. Kötülük ve iyilik, aydınlık ve karanlık sürekli bir savaş hâlinindedir. Aydınlık ve iyilik temsilcisinin adı Ahura Mazda'dır. Tabii ki karanlık ve kötülüğün temsilcisi de Ehrimen'dir. İnananların öldükten sonra dirilerek Ahura Mazda'nın huzuruna çıkacağına ve birtakım sorgulamalara tabi tutulacağına inanılır. **Doğu kültüründe, felsefenin ortaya çıkışı öncesi etkili olan bu inanç aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Budizm B) Taoizm C) Zerdüştlük
D) Manizm E) Hinduizm
3. *On beş yaşında kalbimi öğrenmeye verdim.
Otuz yaşında ayaklarımı sıkıca yere bastım.
Kırk yaşında şüphelerden uzaklaştım.
Elli yaşında göğün emrini öğrendim.
Altmış yaşında sezgi yoluyla her şeyi kavradım.
Yetmiş yaşında doğru olan şeylere zarar vermeden kalbimin isteklerini yerine getirebildim.* **Felsefenin ortaya çıkışı öncesi pratik yaşama ilişkin düşünceleriyle yer bulan Konfüçyüs'ten yapılan bu alıntıdan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**
- A) İsteklerimize, düşüncelerimize ve eylemlerimize hakim olmak hayat boyu devam eden bir süreçtir.
- B) Ahlak, din ve muhafazakarlık açılarından insana seslenmek gibi, pratik kaygıları vardır.
- C) Ahlak öğretisi, köklü insanlık değerlerine bağlanmayı öğütler.
- D) Geleneğini derleyip toparlayarak yeni kuşaklara aktarmak isteyen bir düşüncüdür.
- E) Düşüncesinin temelinde, insanın yaratılıştan iyi olduğuna ilişkin inanç yatmaktadır.

4. Taoizm, dış dünyadaki nesnelerin gerçekte var olmadığını savunan bir görüştür. Taoizm MÖ 6. yüzyılda Lao Tse tarafından kurulmuştur. Bu görüşe göre her şey Tao'dur, Tao'dan akar, Tao'ya döner. Bu anlayışa göre Tao evrendeki düzen, kendiliğinden var olmuştur. Betimlenemez, nesnesiz, cisimsiz, sonsuz olan akıldır. Bütün bu özellikler varlığı yokluğa götüreceğinden Tao, yokluk demektir.

Buna göre Taoizmin, felsefenin ortaya çıkışı öncesi Antik Yunan'da da yer alan düşünce biçimleriyle benzer özelliği aşağıdakilerden hangisinde ifade edilmiştir?

- A) Bir ahlak öğretisidir.
- B) Metafizik içeriklidir.
- C) İnsanı aktifleştirir.
- D) Realizm temellidir.
- E) Determinizme dayanır.

5. Antik Yunan'da felsefenin ortaya çıkışı öncesi Doğu kültüründe felsefi düşüncüyü önceleyen isimler ortaya çıkmıştır. Bunlardan biri de Çin'de ortaya çıkan Konfüçyüs'tür. Konfüçyüs'e göre 'İnsan kendini pratik bir yetkinlik durumuna getirmeli'dir.

Buna göre Konfüçyüs'ün düşüncesinin temelinde aşağıdaki kavramlardan hangisi yer alır?

- A) Bilgi B) Fayda C) Tanrı
D) Ödev E) Sevgi

6. Yunanlılar Lidyalılardan parayı, Fenikelilerden de alfabeyi öğrendiler. Bu icatların Roma medeniyetine geçişini sağlayan ise Yunan medeniyeti olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefenin ortaya çıkışında etkili olan en önemli faktördür?

- A) Kültürel etkileşim
- B) Demokratikleşme
- C) Yönetim biçimlerinde farklılaşma
- D) Siyasi birliğin olmaması
- E) Ekonomik faaliyet

7. I. Bölgenin dağlık yapısının deniz ticaretine yönelmeyi sağlaması
II. Bölgedeki yönetim şekillerinin krallık, oligarşi, tiranlık ve doğrudan demokrasi olarak farklılaşması
III. Yunan şehir devletleri arasında siyasi birliğin olmaması
IV. Politik gelişmelerin zamanla demokratikleşmeyi sağlaması
V. Olimpik yarışların düzenlenmesinin kültürel etkileşim ve birliği sağlaması

Bu faktörlerden hangisinin Antik Yunan'da felsefenin ortaya çıkışında diğerlerinden daha etkili olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Felsefi düşünce Antik Yunan'da sistematik bir hâle gelmiştir. Sümer, Mezopotamya, Mısır, Çin, Hint ve İran medeniyetlerindeki kozmos ve erdem anlayışları felsefi düşünce üzerinde oluşum ve gelişim açısından etkili olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Antik Yunan – Mezopotamya karşılaştırmasına ilişkin ayırt edici bir yargıdır?

- A) Yunan matematiği organik bir bütün olduğu hâlde Mezopotamya'nınki dağınıktır.
B) Yunan tıbbı baştan aşağı sihirden kurtulduğu hâlde Mezopotamya kurtulamamıştır.
C) Yunanlıların bilimi pratik amaçlıyken Mezopotamya bilimi teorik ihtiyaçlara yöneliktir.
D) Yunanlıların felsefesi eyleme dönük Mezopotamya'nınki ise düşünsel niteliklidir.
E) Yunan felsefesi bilmek için bilmeye Mezopotamya'nınki ise uygulamaya dönüktür.

9. Yunanlılar felsefeden önce Mısır ve Mezopotamya'dan tıp, astronomi ve matematik bilgilerini almışlar; Yunanca'da ilkin bilim dili doğmuş, sonra da felsefe dili doğmuştur.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru bir yargıyı dile getirir?

- A) Bilim felsefeden zamanla ayrılmıştır.
B) Bilim her zaman felsefeyi etkiler.
C) Bilimin temelinde felsefe vardır.
D) Bilim felsefeden önce ortaya çıkmıştır.
E) Bilim de felsefe de pratik ihtiyaçları karşılar.

10. • Aristoteles, Yunanlıların matematiği Mısırlılardan almış olduğunu söyler.
• Thales ve Phytagoras'ın matematiği Mısır'dan getirdiğine inanılır.
• Demokritos atomculuğunun ortaya çıkabilmesi için onun Hindistan'ı dolaşmış olması gerekir.
• İlk Yunan filozoflarının çıkmış olduğu Miletos şehri, M. Ö. VII. yüzyılda Lidyalılarla alış-veriştedir, bu Miletos'luların Mısır ve Mezopotamya ile alış-verişte olduğu anlamına gelir.
• Platon'un öğrencileri arasında Kalde'den gelmiş olanlar vardır.

Bu verilerin tümü birarada düşünülünce, felsefenin doğuşuna ilişkin ulaşılabilecek sonuç aşağıdaki hangisidir?

- A) Bilim ve felsefe ilişkilidir.
B) Sosyal ve kültürel etkileşim gerçekleşmiştir.
C) Felsefenin temelinde bilim yer alır.
D) Yunanlılar felsefeyi doğu kültüründen almıştır.
E) Matematik felsefenin temelidir.

11. Eski Yunan'da sınıf ayrımı, mücadelelere neden olmuştur. Sınıf kavgalarının çözülmesi ve toplumsal barışın sağlanması için Drakon, Solon ve Klistenes isimli arhonlar kanunlar yapmışlardır. Yunan'da yapılan kanunlarda; köylülerin borçları affedilmiş, borcunu ödeyemediği için köle durumuna düşenlere özgürlükleri geri verilmiştir, sınıf farklılıkları ortadan kaldırılmıştır, halk meclisleri açılarak halkın yönetimde söz sahibi olması sağlanmıştır.

Yunanistan'daki bu uygulamalar İlk Çağ'da felsefenin ortaya çıkması açısından aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesinde etkili olmuştur?

- A) Demokratikleşme süreci yaşanması
B) Sosyal değişimin gerçekleşmesi
C) Yönetim biçimlerinin farklılaşması
D) Siyasi birliğin sağlanması
E) Refah seviyesinin yükselmesi

MÖ 6. Yüzyıl - MS 2. Yüzyıl Felsefesinin Ayırıcı Özellikleri

1. İlk Çağ felsefesi MÖ 6. yüzyılda mitolojiden bağımsız olarak ortaya çıkmış ve 400 yıla yakın bir süre egemen olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi İlk Çağ felsefesinin getirdiği sonuçlardan biridir?

- A) İnsan çevresini daha kolay değiştirmeye başlamıştır.
- B) Dogmatik teolojiler yıkılmaya başlamıştır.
- C) Yeni uygarlık eski uygarlıkların kazanımlarıyla yükselmiştir.
- D) İnsan, doğaya mahkumiyetten kurtulmuştur.
- E) Mitolojik ve dinsel ön yargılar kırılmaya başlamıştır.

2. Antik Yunan filozofları, sorularına mitosların ve dinlerin verdikleri cevaplarla yetinmemişler, bu sorulara akla ve kavramlara dayanan felsefi ve bilimsel karşılıklar bulmaya çalışmışlardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğa felsefesine ilişkin bir soruyu dile getirmez?

- A) Doğadaki yerimiz nedir?
- B) İnsanın doğadaki konumu nedir?
- C) İnsan ile doğa arasındaki bağlantı nedir?
- D) Doğanın kanunları pratiğe nasıl uygulanabilir?
- E) İnsan-doğa ilişkisi nasıl olmalıdır?

3. MÖ 6. yüzyıl – MS 2. yüzyıl felsefesi doğa, insan, bilgi ve değer üzerinde düşünce üretme sürecini içerir.

Buna göre aşağıdaki filozoflardan hangisi diğerlerinden farklı bir alanla ilgilenmiştir?

- A) Thales
- B) Anaximenes
- C) Anaximandros
- D) Empedokles
- E) Protagoras

4. Akıl yoluyla doğaya yönelerek elde ettiği sonuçları deney ve gözlemle temellendirmeye çalışan düşünürlerin felsefesine doğa felsefesi denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğa felsefesine yönelik doğru bir yargı değildir?

- A) Oluş sorunuyla ilgilenmişler ve bu konuda çalışma yapmışlardır.
- B) “Evrenin ilk unsuru, ilk ilkesi (arkhe) nedir?” sorusuna yanıt aramışlardır.
- C) Doğada meydana gelen çok ve çeşitli olayları tek bir temele bağlama denemesi yapmışlardır.
- D) Araştırmalarında akıl, deney, gözleme dayanmışlar, gelenek ve göreneklerden bağımsız düşünmeye başlamışlardır.
- E) Doğayı oluşturan ilk sebebi; tek ve maddi unsurlar olarak göstermeye yönelmişlerdir.

5. Sofistler ve Sokrates öncesi Grek filozofları öncelikle doğayı, varlığı ve oluşu incelediler. Varlığın, şeylerin, çeşitliliğin, hareket ve durağanlığın ilkesini araştırdılar. Varlık ve doğa üzerinden insana dolaylı bir gönderme yaptılar. Sofistler ve Sokrates felsefi/bilimsel düşüncenin yönünü doğadan insana, insan doğasına, topluma ve kanunlara çevirdi.

Buna göre Sofistler ve Sokrates’ in İlk Çağ felsefesi içerisinde aşağıdaki dönemlerden hangisini temsil ettikleri söylenebilir?

- A) Doğa felsefesi
- B) İnsan felsefesi
- C) Sistematik felsefe
- D) Bilgi felsefesi
- E) Aydınlanma felsefesi

6. Yunan filozofları, din ve mitoslarda dağınık ve birbiriyle ilişkisiz hâlde bulunan imge ve sembollerini mantıksal ilişkilerle birbirine bağlamış, amacını kendi içinde taşıyan bağımsız ve kuramsal bir bilgi alanı oluşturmuşlardır. Felsefeyi yalnızca dine ya da pratik amaçlara yararlı bir çaba olarak değil, doğruluğu salt doğruluk olduğu için arayıp bulmaya çalışan bir çaba olarak benimsemişlerdir.

Buna göre Yunan filozofları için aşağıdakilerden hangisi doğru bir yargıyı dile getirir?

- A) Doğaya egemen olma amacına yönelmişlerdir.
- B) Doğayı anlama ve açıklama çabası göstermişlerdir.
- C) "İnsan doğayla arasına mesafe koymalı." düşüncesini savunmuşlardır.
- D) "İnsan doğayla bütün değil ayrı ve onun üstündedir." inancını taşımışlardır.
- E) Doğayı, akıl yoluyla tasarlama ve dönüştürme çabasına girmişlerdir.

7. Doğa filozofları, genel bir yaklaşım biçimini benimsemişlerdir; bu yaklaşım biçimi de doğayı incelediklerinde karşılarına çıkan çokluk ve onun temelinde olduğunu ve ondan kaynaklandığını düşündükleri temel kaynak (arkhe) düşüncesinden hareket eder.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğa felsefesinin amacını ifade eder?

- A) Bilimsel yasalara ulaşılabilmesi
- B) Din ve mitolojinin dışına çıkmak gerektiği
- C) İlk ilkenin bulunması ya da belirlenmesi gerektiği
- D) Geleneksel yaşamın sorgulanması gerektiği
- E) Çok Tanrı inancından vazgeçmek gerektiği

8. Doğa felsefesi, felsefe tarihinde İlk Çağ Yunan felsefesinin başlangıcında merkezi tema olarak doğanın ele alındığı felsefe yönelimidir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğa felsefesinin ilgilendiği problemlerden biridir?

- A) Var olanların nedeninin ne olduğunun araştırılması
- B) Doğru bilgiye ulaşma yollarının açıklanması
- C) Doğru yaşamın ne olduğunun sorgulanması
- D) Orta yolcu ahlak anlayışının kabul edilmesi
- E) Bilimsel bulguların geçerliliğinin belirlenmesi

9. Antik Çağ felsefesi üç farklı dönem olarak karşımıza çıkar;

- Doğa felsefesi
- İnsan üzerine felsefe
- Sistematik dönem

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sistematik dönemin bakış açısını ifade eder?

- A) Varlığın ilk nedeni
- B) Varlığın değişimi
- C) Bilgi ve ahlak
- D) Varlık, bilgi, değer
- E) Doğanın kontrolü

10. Her toplumda felsefi düşünce ve disiplinlerin gelişme dönemlerinden önce mitos, masal, mistik öğreti ve tecrübeler belirli bir bilgi birikiminin oluşmasını sağlamıştır. Yunan düşüncesinin 'felsefi' diye değerlendirilmesinin temel nedeni Yunan filozoflarının dini ya da mitolojik açıklama ve düşüncenin yerine nedensel açıklamayı geçirmesinden kaynaklanmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu dönem felsefesinin ayırıcı niteliklerinden biri olamaz?

- A) Doğanın akılla kavranabilecek bir düzeni olduğu düşüncesi
- B) Doğal olayların doğal nedenlerle açıklanabileceği yaklaşımı
- C) Felsefi düşünce için insan aklının yeterli olduğu inancı
- D) Varlık, bilgi ve değer üzerine sistemli ve akılcı düşünülebileceği fikri
- E) Doğa yasalarının kavranabileceği ve doğaya hakimiyet kurulabileceği düşüncesi

11. MÖ. 6. yüzyıl – MS. 2. yüzyıl felsefesi; Antik Çağ felsefesi olarak bilinir. Bu dönemin ilk filozofları, görünüş ve gerçeklik ayırımı yapar; bireysel varlıkların ve değişmelerin oluşturduğu kaosu, çokluğun gerisinde akılla anlaşılabilir kalıcı ve sürekli bir gerçeklik olduğuna inanırlar.

Buna göre ilk dönem filozoflarının aşağıdaki konulardan hangisini ele aldıkları söylenebilir?

- A) İlk neden
- B) Amaçlılık
- C) Bilgi
- D) Değer
- E) İnsan

MÖ 6. Yüzyıl - MS 2. Yüzyıl Filozoflarının Görüşleri - I

1. “Aynı şeydir uyanıkla uyuyan, gençle ihtiyar.” **diyen Herakleitos, bu sözünü aşağıdaki kavramların hangisine gönderme yapar?**

A) Arkhe B) Töz C) İdea
D) Diyalektik E) Daimon

2. Gorgias’a göre hiçbir şey yoktur. Herkesin üzerinde uzlaşabileceği, var diyebileceği bir varlıktan söz edilemez. Öyleyse varlıkla yokluk arasında bir fark bulunmaz.

Buna göre Gorgias’ın varlık anlayışı aşağıdaki düşünce akımlarından hangisine örnektir?

A) Septisizm B) Nihilizm
C) Rasyonalizm D) Dogmatizm
E) İnneizm

3. Görünüşlerin gerisindeki gerçekliğin bilinemeyeceğini söyleyen Septikler, şu hâlde görüşlerin, gözle görülür olguların yol göstericiliğini benimsemiştir. İnsanların yalnızca şeylerin farklı insanlara farklı göründüğünü ve bizim bu görüşlerden hangisinin doğru olduğunu, hangi insanın haklı olduğunu söyleyemeyeceğimizi savunan Pyrrhon’a göre, her iddia için birbiriyle çelişik olan iki kanıt ileri sürülebilir.

Septiklerin bu düşüncesinden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Doğru bilgi mümkün değildir.
B) Hakikate akıl aracılığıyla ulaşılır.
C) Çelişik de olsa bir iddiada bulunmak, felsefe yapmaktır.
D) Doğruluğun temeli duyu verileridir.
E) Görünüşlerin ardındaki gerçeğe düşünce yoluyla ulaşılır.

4. Sofistlere göre herkesi aynı şekilde düşündürecek doğrular yoktur. Yani doğru genel-geçerli değildir. Sokrates ise bu düşünceye karşı çıkarak doğru bilginin herkeste ortak olduğunu belirtir.

Bu durumda Sofistlerin ve Sokrates’in düşünceleri aşağıdakilerden hangisinde doğru adlandırılmıştır?

A) Nihilizm – Rasyonalizm
B) Rasyonalizm – Materyalizm
C) Relativizm – Septisizm
D) Rasyonalizm – Dogmatizm
E) Relativizm – Rasyonalizm

5. Platon’a göre bilmek, ideaları düşünmektir. İdealar her şeyin kaynağı olup birliktir, bölünmez, değişmez, soyut, ezeli ve ebedidir. Akılda bulunan ideaların bilgisi kesin ve genel geçerdir.

Bu durumda Platon’un, aşağıdaki yargılardan hangisini dile getirmesi beklenemez?

A) İdeaların bilgisi doğuştan getirilir.
B) Bilmek anımsamaktır.
C) Akıl bilgi taşıyıcısı değil, bilgi üreticisidir.
D) Bilmek, ruhta bulunan kavramların açığa çıkmasıdır.
E) Doğruluğun kaynağı akıldır.

6. “Septik olmakla ilkin hüküm vermekten kurtuluruz sonra da sıkıntıdan.” **diyen Sektus Emprikus’un bu düşüncesi aşağıdaki cümlelerden hangisiyle desteklenebilir?**

A) Yargıda bulunmaktan kaçın.
B) Doğruya ulaşmanın yolu sıkıntıdan kurtulmaktır.
C) Septik olmak demek doğru düşünceden kopmamak demektir.
D) Mutlu olmanın yolu düşünmemektir.
E) İnsan her şeyin ölçüsüdür.

7. Platon doğru bilginin nesnelerinin başka bir dünyada, zamandan ve mekandan bağımsız, ancak akılla ulaşılabilir soyut bir alanda yer aldığını söylemişti. Oysa Aristoteles'e göre hakkında felsefe yapabileceğimiz sadece tek bir dünya vardır ve bu, içinde yaşadığımız, bize deneyimlerimizi sağlayan dünyadır. Aristoteles için bu dünya, tükenmez büyüleyiciliğiyle merakı durmaksızın kamçılayan bir dünyadır.

Aristoteles bu düşüncesiyle aşağıdaki akımlardan hangisine karşı çıkmaktadır?

- A) Rasyonalizm B) İneizm
C) Dogmatizm D) Materyalizm
E) Septisizm

8. Leukippos'a göre: Her şey, görülemeyecek hatta daha fazla bölünemeyecek kadar küçük atomlardan oluşur. ("Atom" sözcüğü "bölünmez" anlamına gelen Yunanca bir sözcüktür.) Leukippos'a göre var olan her şey, atomlar ve boşluktan oluşur; var olan bütün farklı nesneler, atomların boşlukta meydana getirdikleri farklı bileşimlerden ibarettir.

Leukippos bu düşüncesiyle aşağıdaki akımlardan hangisini temsil eder?

- A) Septisizm B) Rasyonalizm
C) Materyalizm D) İdealizm
E) Rölativizm

9. Sokrates yaşadığı dönemin genel kabullerine uygun düşünmek gibi bir tavır olmayan, başına gelecekleri sezmış ve bedel ödemiş bir filozoftur. Çünkü içinden gelen hakikatin sesine kulak vermiştir. O, doğru olanı söylemek, öğretmek ve bunun ardından da gitmek gerektiğine inanır. Atina'yı ve dolayısıyla Yunan toplumunu ışığa kavuşturacak, halkını huzura erdirecek her türlü fikrin arkasında durur, bunun için gerekirse yine içindeki sese kulak kabartarak yeni fikirlere de açık olmak zorunluluğunu hisseder ve özellikle geleceğin yurttaşları olarak gördüğü gençliği eğitmesi gerektiğine inanır.

Sokrates'in bu tavrı aşağıdaki felsefe alanlarından hangisi içerisinde değerlendirilebilir?

- A) Din B) Etik C) Bilim
D) Ontoloji E) Metafizik

10. Kyreneliler'e göre iki duygu durumu söz konusudur: haz ve acı. Haz insanın nihai amacı, hayatın anlamıdır. Buna karşılık acı, sakınılan bir duygudur. Haz da acı da birer uyarıdır. Ancak haz, acıya göre daha yumuşak bir uyarıdır, acıysa hazza göre daha şiddetli bir uyarıdır. Hazlar arasında bir fark yoktur, başka deyişle bir haz diğer hazdan daha iyi değildir.

İlk Çağ felsefesinde etkili olan Kyreneliler bu düşünceleriyle aşağıdaki akımlardan hangisini temsil ederler?

- A) Rasyonalizm B) İdealizm
C) Materyalizm D) Rölativizm
E) Hedonizm

11. Herakleitos'a göre "Homeros, tanrılarla insanlar arasındaki çatışmalar keşke son bulsaydı derken yanılır; çünkü böyle söyleyerek aslında hiç farkında olmadan evreni ortadan kaldırmaktadır. Onun bu dileği gerçekleşmiş olsaydı, her şey yok olurdu.

Herakleitos'un bu düşüncesinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Evren diyalektik bir süreçle ilerler.
B) Evrenin temeli durağanlıktır.
C) Hiçbir şeyin yok olmaması evrenin statik yapısına bağlıdır.
D) Tanrılarla insanların savaşı evrenin yok olmasına neden olabilir.
E) Çatışmalar evrenin sonunu getirir.

12. Eski Mısır mühendisi de Thales gibi, ikizkenar üçgenin taban açılarının eşit olduğunu biliyordu fakat ona göre bu üçgenin taban açılarının eşitliği de dahil dünyadaki her olay madde üstü güçler tarafından organize ediliyordu, her şey dine dayalı bir biçimde açıklanabiliyordu. Thales'le birlikte bilme çabası ilk kez mitolojiden, gelenekten bağımsız, akla dayalı bir biçimde başlıyordu.

Bu durumda Thales hangi niteliğiyle kendinden önceki düşünce yapısından ayrılır?

- A) Matematiği önemseme
B) Metafizik düşünce yapısı
C) Rasyonel tavır
D) Dogmatik bakış açısı
E) Dine dayalı düşünme

MÖ 6. Yüzyıl - MS 2. Yüzyıl Filozoflarının Görüşleri - II

1. Pyrrhon ve diğer kuşkucular bilgi sorununa; var olanları bize göründükleri gibi (oldukları gibi değil) bilip tanıdığımızı söyleyerek cevap verirler. Yani var olanlara ilişkin tasarımlarımızın ve düşüncelerimizin ne doğru ne de yanlış olduğunu söylerler. Başka bir deyişle kuşkuculara göre duyularımız ve kanılarımız ilişkili oldukları herhangi bir şey konusunda doğru bilgi veremezler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğru bir yargıyı dile getirmez?

- A) Karşıt görüşler aynı ölçüde değer taşır.
- B) Bütün yargılar askıya alınmalıdır.
- C) Herhangi bir şey ileri sürülmemelidir.
- D) Tasasızlık ve duygusuzluk huzura götürür.
- E) Ancak duyular doğru bilgiye ulaştırır.

2. Platon'un 'Devlet' adlı kitabındaki "mağara benzetmesi"nde, insanlar arkasına dönemeyecek şekilde zincirlerle bağlıdır. Mağaranın girişindeki köprüden gerçek varlıklar geçerken, güneş sayesinde gerçek varlıkların gölgeleri mağara duvarlarına yansımakta ve mağaradaki insanlar yalnızca duvara yansıyan bu gölgeleri görebilmektedir.

Platon'un mağara benzetmesindeki bu alegori- de yer alan unsurlara ilişkin aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Mağaraya zincirlenmiş insan, farkındalığı gelişmemiş kişi
- B) İnsanı bağlayan zincirler; bireyi sınırlayan kalıplar, kurallar
- C) Duvara yansıyan gölgeler, toplumda sorgulanmayan doğrular
- D) Mağaranın insanı sarması, toplumsal yaşam
- E) Zinciri kıran insan, yalnızca kurallara karşı çıkan insan

3. Anaximenes, 'Hava olan ruh, nasıl bedeni ayakta tutuyorsa dünyayı ve evreni de ayakta tutan havadır.' ifadesiyle ana maddeyi hava olarak ortaya koyar.

Buna göre Anaximenes'in ana maddesine ilişkin nitelikler aşağıdaki hangisinde ifade edilmiştir?

- A) Somut – sonsuz
- B) Somut – belirsiz
- C) Değişken – sonsuz
- D) Çok – sınırsız
- E) Bir – belirsiz

4. İnsan için mutluluk ne zafer kazanmaktır, ne güzel olmaktır, ne de kuvvetli olmaktır. Mutluluk insanın istekleri arasındaki oran ve ahenktir. Hiç kimse bile bile kötülük yapmaz. Çünkü iyi davranış mutluluk için gerekli eylemlerde bulunmaktadır. Herkes mutluluğa erişmek ister. O hâlde kimse, isteyerek kendi eliyle saadetini baltalamaz. İyi davranış fazileti bilmekten, tanımaktan ileri gelir, kötü davranış ise bilmemekten tanımamaktan ileri gelir.

Buna göre Sokrates mutluluk için aşağıdakilerden hangisini savunmaz?

- A) Bilgelik
- B) Çıkara göre davranma
- C) Doğru hüküm verme
- D) Bilgiye uygun davranma
- E) Ölgünlük

5. Pythagoras, 'Ana maddenin ne olduğu' sorusuna 'sayılar' cevabını verir. Ona göre var olan her şeyde bir uyum ve oran vardır. Örneğin; bir çalgı telinin uzunluğu değiştirildiği zaman, çıkardığı sesin perdesi de değişir. Bu da bu ikisi arasında bir oran olduğunu gösterir. Ancak Pythagorasçıların sayıları, düşüncemizin ürünü olan varlıklar değildi. Onların gözünde sayılar maddesel yanı olan ve cisimlere benzeyen temel gerçekliklerdi.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Pythagoras'ın düşüncesine uygun bir ifadeyi dile getirir?

- A) Kesin bilgi olanaklıdır.
- B) Felsefenin konusu insan olmalıdır.
- C) Bilgi eyleme dönüşmelidir.
- D) Varlık, maddi temele dayanır.
- E) Varoluş, özden önce gelir.

6. Lao Tse'ye göre dünya var olan ve var olmayan- dan meydana gelmiştir. Var olmayanların isimlendirilmesiyle var olanlar oluşmuştur. Bu değişim sonsuz bir kaynaktan beslenir. Bu kaynak Tao'dur. Her şey Tao'dan çıkar ona geri döner. Tao bu haliyle tüm değişimlerin içinde değişmeden kalandır.

Buna göre Lao Tse, İlk Çağ felsefesinde de ele alınan hangi probleme açıklama getirmeyi amaçlamıştır?

- A) Evrenin değişimi
- B) Evrenin amacı
- C) Ana madde
- D) Birlik- çokluk
- E) Karşıtlık

7. Zenon'un paradokslarından birinde Akhilleus ile kaplumbağa yarışa girmişlerdir ve kaplumbağa yarışa biraz erken başlamıştır. Bu durumda, çok hızlı koştuğu hâlde Akhilleus, kaplumbağaya hiçbir zaman yetişemez. Çünkü önce kaplumbağanın bulunduğu yere varması gereklidir ama oraya vardığı zaman, kaplumbağa biraz daha yol almış olacaktır. Akhilleus'un bu farkı yeniden kapatması gerekecektir ama bu arada kaplumbağa biraz daha yol alacaktır ve bu sonsuza kadar böyle sürüp gidecektir.

Buna göre Zenon aşağıdakilerden hangisini kanıtlamak istemiştir?

- A) Hareketin düşünölemeyeceğini
- B) Çokluğun olanaksızlığını
- C) Hareketin sürekliliğini
- D) Varlığın uzay içinde var olduğunu
- E) Varlığın hiçliğini

8. Demokritos'a göre; acı- tatlı, sıcak –soğuk kavramları duyumlar olarak hiçbir şeye karşılık gelmez. Bunlar, yalnızca konvansiyonel (uzlaşma) terimleridir. Duyumlarımız, algılarımız bedenlerimizdeki atomların düzeni ve atomların nesnedeki düzenlerine gösterdikleri tepkinin sonucudur.

Buna göre Demokritos'un bilgi anlayışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgi, maddesel nitelikli duyumlardan gelir.
- B) Doğruya ulaşmak mümkün değildir.
- C) Bilgi, görelidir.
- D) Doğru olan, bir işlevi yerine getirendir.
- E) Doğru, analize dayanır.

9. Parmenides'e göre varlık; ezeli- ebedi, bölünmez, boşluk içermez ve hareketsizdir. Varlık aldatıcı şekilde çokluk olarak görünse de asıl olarak varlık 'Bir olan'dır. Ona göre değişim bir şeyin o şey olmaktan çıkıp başka bir şey olmasıdır. Yani bir şey varken yok olmaktadır. Yokluk olmadığından yok olmak da mümkün değildir.

Buna göre Parmenides aşağıdaki hangi düşüncesiyle Herakleitos'a karşı çıkmaktadır?

- A) Ana maddeyi tek olarak görmesi ile
- B) Oluş ve değişimi reddetmesi ile
- C) Duyulara güvenmeyip aklı ön plana çıkarması ile
- D) 'Varlık vardır.' düşüncesini kabul etmesi ile
- E) Düşüncenin, varlığın bilgisine sahip olduğunu savunması ile

10. Aristoteles, Sofistlerin sıradan iyisi ile Platoncu mutlak iyi arasında orta bir yol çizmeye çalışır. Nikomakhos'a Etik'in altıncı kitabında hocası Platon'un bilgi üzerine temellenen entelektüel ahlak anlayışını eleştirir. Aristoteles, ahlaki pratik üzerine inşa edilen bir iyi idesinin zorunluluğunu savunur. İnsanın teorik bilgiden beslenen ahlaki sağduyusu (phronesis) toplumsal ve bireysel iyiyi belirlediği gibi, yapma ve yaratmayla ilgili olanı da düzenler. Buna göre insan kendi insaniliğini hakiki iyiyi ya da Tanrıyı bilerek değil, aksine kendi hayatı için bütününü iyi olanı bilerek ve bunu kendi kişiliğinde ve toplumsal hayatta uygulamaya koyarak oluşturur.

Buna göre Aristoteles'in ahlak anlayışı aşağıdakilerden hangisinde doğru ifade edilmiştir?

- A) Ahlak insani temele dayanmalıdır.
- B) Ahlaki ilkeler toplum tarafından belirlenir.
- C) Mutluluk topluma uyumun sonucudur.
- D) Tanrıyı bilmek ahlakın temelidir.
- E) Ahlak kendi pratiği ile kazanılanı yaşama uygulamaktır.

11. Herakleitos'un ilk madde olarak ateşi göstermesi, havadan ve sudan farklı olarak bir süreci göstermesidir. Ateş bir varlık olmaktan öte, bir oluş ve yok oluşturmaktadır. Bu anlamda Herakleitos sürecin ardında bir varlığın bulunmadığını, varlığın kendisinin bizzat süreç olduğunu ifade eder. Ateş hiçbir zaman hareketsiz kalmayan, sürekli değişim içinde olan bir şeydir. Buna bağlı olarak da ateşten meydana gelen varlıkların da sürekli değişim ve hareket içinde olması doğaldır. Değişimin sürekli var olduğu ise bize değişen şeylerin var olduğunu da göstermektedir. Varlığın ve oluşun ilk koşulu zıtlıkların savaşıdır. Oluşun zorunlu şartı zıtlıkların sürekli birbiriyle savaş hâlinde olmasıdır. Evrendeki her şeyin olması zıtlıkların çatışması ile gerçekleşir, aksi takdirde evren diye bir şey olmazdı. Zıtlıkların mücadelesi sonucunda bir harmoni ortaya çıkar ve evren uyum içinde olur.

Buna göre aşağıdaki kavramlardan hangisi Herakleitos'un açıklamasında yer almamıştır?

- A) Arkhe
- B) Karşıtlık
- C) Değişim
- D) Oluş
- E) Hiçlik

MÖ 6. Yüzyıl - MS 2. Yüzyıl Felsefesinin Düşünce ve Argümanlarını Değerlendirme

1. Kuşkucu filozoflar diğer alanlarda olduğu gibi Tanrı konusunda da bakış açılarını sürdürürler; 'Tanrılar üzerine bilgi edinmede çaresizim; ne var oldukları ne var olmadıkları ne de ne şekilde oldukları üzerine ...Çünkü bilgi edinmeyi engelleyen çok şey vardır; duyularla algılanmamaları, insan yaşamının kısa oluşu.'...

Buna göre aşağıdakilerden hangisi kuşkucuların ifadelerinden biri olamaz?

- A) Olabilir.
B) Belki de öyledir.
C) Hiçbir şey ileri sürmüyorum.
D) Kararsızım.
E) Doğru değil.

2. Aristoteles'e göre erdemlilik eylemlerin aşırılığı ya da eksikliği nedeniyle bozulur. Kişi kendi iradesi ile orta yolu bulur. İnsanın erdemli olması buna bağlıdır. Bu görüş altın orta olarak bilinir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 'altın orta-ya' ilişkin örnek teşkil eder?

- A) Korkaklık
B) Savurganlık
C) Cesaret
D) Cahillik
E) Asilik

3. Thales, evrenin ilk nedeni (arkhesi) olarak 'su'yu görür. Su değişen her şeyde değişmeden varlığını sürdürmektedir. Evrendeki çokluğun temelindeki birliktir.

Anaksimandros'a göre ise arkhe nicelik olarak sınırsız, nitelik olarak ise belirsiz olmalıdır. Arkhe; duyusal olmayan, soyut bir ilkedir. Sonsuz olan bu ilk neden apeirondur.

Buna göre Thales ve Anaksimandros'un ana madde anlayışlarındaki ortak nokta aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ana ilkeyi somut varlık olarak görmeleri
B) Ana ilkeyi sınırsız olarak görmeleri
C) Ana ilkenin metafizik varlık olduğunu savunmaları
D) Ana ilkenin tek olduğunu savunmaları
E) Ana ilkeyi karşıtlıkların oluşturduğunu savunmaları

4. Bir heykeltıraş, Battalgazi belediyesi adına, belediye meydanına Battalgazi'nin bir heykelini yapmak için öncelikle konu hakkında tarihsel bir araştırma yapar. Ardından boyutlarını ve hangi malzemeleri kullanacağını tespit eder. Sonuçta heykeli tamamlayarak teslim eder.

Bu parça Aristoteles'in varlığı açıklamak için kullandığı nedenler açısından ele alındığında aşağıdakilerden hangisi bu nedenlerden birini karşılamaz?

- A) Maddi neden
B) Formel neden
C) Tarihsel neden
D) Fail neden
E) Ereksel neden

5. Sofistlerden Protagoras; bilgi anlayışı açısından 'İnsan her şeyin ölçüsüdür.' derken ahlak anlayışı açısından da iyi ve kötünün insanın kendinde anlam kazandığını ileri sürer.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Protagoras'ın düşüncesine ilişkin doğru bir yargıyı dile getirir?

- A) İnsan göreceli algıya sahiptir.
B) Doğru bilgiye ulaşılabilir.
C) Duyular bilginin temelidir.
D) Bilgiler doğustandır.
E) Bilgiler evrensel ve kesindir.

6. Herakleitos'a göre; ana madde ateştir. Ateş, ölçüsü değişse de değişimin temelinde bulunur. Ateş oluş ve bitişi sağlayandır. Bu durum sürekliktir. Yani her şey sürekli değişim içindedir. Değişimi anlamak için zamanı düşünmek yeterlidir. Her şey karşıtıyla vardır ve kaçınılmaz olarak karşıtına dönüşecektir. Değişimin maddesi ateş, ilkesi logostur. Logos; ölçüdür, akıldır.

Herakleitos'un bu ifadelerinde aşağıdaki sorulardan hangisine cevap verilmemiştir?

- A) Ana madde nedir?
B) Evrende değişim var mıdır?
C) Değişim bir düzene mi bağlıdır?
D) Varlık var mıdır?
E) Evren sonlu mudur?

7. Platon alemi ikiye ayırır; Gerçekler (idealar) alemi, Görüntüler (gölgeler) alemi. Ona göre görüntüler alemi idealardan pay alarak var olur. Yani gerçeğin kopyasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi Platon açısından ideaların bir özelliğini ifade etmez?

- A) Değişmeme B) Tümel olma
C) Mükemmel olma D) Akılla kavranabilme
E) Duyusal olma

8. İlk önce kendisinin hiçbir şey bilmediğini dile getirerek, örneğin; 'Cesaret nedir?' sorusunu yönelterek tartışmayı başlatır. Başka sorular da sorarak kendi cevaplarını gözden geçirmelerini sağlar. Bu süreçte karşı tarafın fikirlerinin güçsüzlüğünü ortaya çıkarır. Sonuçta doğru bilgi bir anlamda kişinin akıl yürütmeleri ile doğurtulur.

'Sokratik yöntem'de denilen bu yöntem aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

- A) Logos B) İdol C) Maiotik
D) Monad E) Maksim

9. Doğa felsefesinin ilk filozofu Thales'tir. Thales'in Mısır'ı dolaştığı, aritmetik ve geometriyi onlardan öğrendiği ve Yunanistan'a getirdiği sanılıyor. Demek ki; Eski Yunan uygarlığı gökten düşmedi. Daha önceki Doğu (Mısır, Mezopotamya vb.) uygarlıklarının birikimine dayanıyordu. Yunanlılar, bilgilerinin çoğunluğunu Mısır gibi doğu uygarlıklarından aldılar. Mısır ve diğer uygarlıklar, aritmetik, geometri ve gök bilimleri alanlarında belirli ilerleme kaydetmişlerdi. Yunanlılar, birikmiş bilgiyi daha sistemli hâle getirmenin yollarını buldular. Bilgiyi daha ileri götürdüler.

Buna göre Yunanlılar için aşağıdakilerden hangisi doğru bir yargıyı dile getirir?

- A) Bilgiyi sistemli biçimde düzenlemişlerdir.
B) Sorunlarla ilgili kavramsal çözümlemeler yapmışlardır.
C) Tekleri genel içinde görmeye çalışmışlardır.
D) Çabalarının temelinde bilgiyi sırf kendisi için isteme yatmaktadır.
E) Varlığın neliği ve var olanların çeşitliliğinin kaynağıyla ilgili çalışmışlardır.

10. Doğa felsefesinde egemen olan bilimsel düşünce değil, hayal gücüydü ama bilimsel düşüncenin tohumları yok değildi. Deneysel araçlardan yoksun olduklarından Yunan felsefesi doğaya genel olarak yaklaştı. Doğayı bir bütünlük içinde değerlendirmeye çalıştı. Ancak doğayı ampirik olarak incelemede ileri değildi. Düşünürler doğa olayları arasındaki genel bağlantıları, doğa bilimindeki araştırmalardan değil, derinlemesine düşünerek, teorik düşünceden hareketle keşfediyorlardı. Bu ise Yunan felsefesinin hem başarısı hem de eksikliği idi. Başarısı, soyutlama yeteneğinden, tüm-dengelim düşüncesinden, başarısızlığı ise ampirik araçların yokluğundan kaynaklanıyordu. Yani Eski Yunan felsefesi genel bağlantıları keşfetmekte başarılı ama ayrıntıları incelemekte başarısızdı.

Buna göre Yunan felsefesinin başarısının temelinde aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenebilir?

- A) Doğanın sırlarının matematikte aranması gerektiğini düşünmeleri
B) Doğada bir çokluk olduğunu gözlemeleri
C) Doğayı, kısmen ampirik dayanaklarla kuramsal açıklamaya çalışmaları
D) Var olanların kendisinden meydana geldiği ilk maddeyi belirlemeye çalışmaları
E) Görünüşleri gerçek varlık kabul etmeleri

11. Thales için ana madde sudur; belirli bir maddedir. Anaksimandros bunu sonsuz olan ile değiştirir, çünkü su nitelik ve nicelik bakımından sınırlıdır; her şeyin kendisinden çıkıp geldiği kaynak sonsuz olmalıdır ona göre. Bu belirsiz ve soyut varlık ilkesini apeiron olarak belirtir. Onun öğrencisi olan Anaksimenes de arkhenin birlik ve sonsuzluk niteliğine sahip olması gerektiğini öne sürer; ancak buradan itibaren hocasından ayrılarak daha çok Thales'e yakın bir düşünce geliştirir. O da Thales gibi ana maddeyi belirli bir madde olarak değerlendirir; ona göre arkhe havadır. Hava hem somut belirli bir varlıktır hem de soyut sınırlanamaz bir varlıktır. Hayatın ve ruhun temel maddesidir hava.

Buna göre dile getirilen filozofların ortak özelliği aşağıdakilerden hangisinde ifade edilmiştir?

- A) Felsefi düşüncesinin gelişmesine katkı sağlamışlardır.
B) Din - felsefe ayırımını ortaya koymaya çalışmışlardır.
C) Felsefenin bugünkü hâline gelmesini sağlamışlardır.
D) Varlığın niceliği sorununa monist yaklaşmışlardır.
E) Varlık, bilgi ve değer problemini tartışmışlardır.

MS 2. Yüzyıl - MS 15. Yüzyıl Felsefesinin Ortaya Çıkışı

1. İslamiyet öncesi dönemde Doğu'daki Antakya, Harran, İran ve İskenderiye gibi merkezlerde açılan okullarda Antik Yunan felsefesine yönelik çalışmaların yapılması Doğu ve Batı arasındaki coğrafyayı Antik Yunan felsefesiyle tanıştırmıştır.

Bu parçada, İslam felsefesinin doğuşunda aşağıdaki faktörlerden hangisinin etkisi vurgulanmaktadır?

- A) Geniş bir coğrafyada ortaya çıkması
- B) Çeviri faaliyetleri yapılması
- C) İnancın sorgulanması
- D) Bilimsel çalışmaların yapılması
- E) Yaşamın kolaylaştırılmaya çalışılması

2. Plotinos'a göre; ruhun kurtuluşu kişinin ahlaki ve entelektüel erdemler geliştirmesine bağlıdır. Fiziksel dünyadaki şeyler ruhun ve aklın amacına ulaşmasını engeller. Öncelikle bireyselliğin üzerine yükselmek gerekir. Böylece Tanrı, evreni yaratan olarak görülmeye başlanır.

Buna göre Plotinos'un 2 - 15. yüzyıl felsefesinde aşağıdaki anlayışlardan hangisini etkilediği ifade edilebilir?

- A) Düşünme ve akıl yürütmenin Tanrı'ya ulaştırılabileceği
- B) Dini bir yaşam tarzının önemi
- C) Haz veren şeylerin Tanrı'ya yaklaştıracığı
- D) Evrenin bir tesadüf sonucu oluştuğu
- E) Bireycilik ve bencilliğin Tanrı'ya yaklaştıracığı

3. Yeni Platonculuğun en önemli temsilcilerinden biri Plotinos'tur. Ona göre gerçek varlık 'Bir'dir. 'Bir' öncesiz ve sonrasızdır yani zaman içinde belli bir anda ortaya çıkmamış, her zaman var olagelmıştır. Madde ise bu evren ruhundan çıkmıştır ve duyularımızla tanıdığımız gerçekliği meydana getirir.

Buna göre Plotinos 2 - 15. yüzyıl felsefesinde aşağıdaki konulardan hangisinde etkili olmuştur?

- A) Evrenin kıdemi
- B) Tümmeller
- C) Hür irade
- D) Tanrı'nın sıfatları
- E) Vahyin imkanı

4. Platon'a göre; ruhun ne başlangıcı vardır ne de sonu ve özünde dünya ruhuyla aynıdır. Bütün bilgilerimiz daha önceki durumların ve ruhun cisimleşmişliklerinin hatırlanmasından başka bir şey değildir. Ruh sık sık doğar. Böyle olunca da erdemi ve bütün öteki şeyleri hatırlamasına şaşmamak gerekir.

Platon'un bu düşüncesi 2 - 15. yüzyıl felsefesindeki hangi tartışma konusunun temelidir?

- A) Tekrar diriliş
- B) Ruh ve maddenin birliği
- C) Ruhun ölümsüzlüğü
- D) Ruhun ahlaki gelişimi
- E) En yüksek iyi

5. Stoa felsefesine göre; insan doğal düzene boyun eğerse, dünyanın gidişini olduğu gibi benimserse kendini gereksiz sıkıntı ve gerginlikten kurtarır. Epiküros'a göre; atomların düşüş ve çarpışmaları, determinizme değil tesadüflere bağlıdır. Bu nedenle kaderden korkmamak gerekir.

Bu yaklaşımlar Hristiyan felsefesinde aşağıdakilerden hangisinin görülmesinde etkili olmuştur?

- A) Her şeyi olduğu gibi kabul etme
- B) Bilgiye varma isteği
- C) Kuramsal açıklama
- D) Çıkardan bağımsız düşünme isteği
- E) Bilmek için bilme isteği

6. Roma felsefesi içinde, Marcus Aurelius gibi Roma İmparatoru ile Epictetos gibi köle filozofların da bulunmuş olması, Hristiyan düşüncesinde aşağıdaki görüşlerden hangisinin doğmasında etkili olmuştur?

- A) İnancın sorgulanması gerekir.
- B) Sorgulama eğilimi herkes içindir.
- C) Hayatta iyi olan şey erdemdir.
- D) Hiçbir statü mutlak eşitliği bozamaz.
- E) Kötülük erdemsiz yaşamdır.

7. Stoa felsefesine göre, doğanın kendi yasaları içinde işleyişi vardır. İnsan da bu işleyişe tabidir. İnsan kendi dışında gelişen olayları değiştirebilme gücüne sahip değildir. Ancak doğa karşısında özgür olmasa da insanın iyiyi seçme özgürlüğü vardır. Onlara göre mutluluk iynin seçilmesine bağlıdır.

Buna göre Stoa felsefesi Hristiyan felsefesini hangi açıdan etkilemiştir?

- A) Doğal yaşam erdemliliği sağlar.
B) Ahlaka uygun yaşam mutluluğu sağlar.
C) Zorunluluklar bilgece aşılmalıdır.
D) Soğukkanlılık erdemli davranıştır.
E) Erdem iyiyi seçme özgürlüğüne dayanır.

8. Epikürosçuluğa göre mutluluk için acıdan uzak durmak gerekir. Epikürosçu Lucretius; ölüm korkusu ve benzeri boş inançlardan kurtulmanın, insanoğlunun mutluluğa ulaşmasının temel koşulu olduğunu ve insan iradesinin bu konuda özgür olduğunu savunur.

Bu düşüncenin 2 - 15. yüzyıl felsefesine yansıması aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilebilir?

- A) İnsan iradesinin Tanrı'nın buyrukları karşısında özgür olduğu
B) Hazdan uzaklaşmanın inanan için bir ödev olduğu
C) Ölümden sonra ruhun yaşamaya devam ettiği
D) Mutluluğa Tanrı'nın buyruklarına uymakla erişilebileceği
E) Hazdan uzak olmanın acı yaratacağı için mutluluk sağlamayacağı

9. Yunan düşüncesi her şeyden önce 'varlığın ne olduğu' sorunu üzerinde duruyordu. Evrende, bir düzenin egemen olduğunu; var olanların, belli değişmez yasalara ve biçimlere bağlı olduğunu ileri sürüyordu. Pythagoras'ın sayıları, Platon'un ideaları, Aristoteles'in madde ve formu varlığın temelini oluşturan gerçeklerdi. Bu felsefede değişene oranla değişmeyen ağır basıyordu. Evren değişmez yasalara göre düzenlenmiş ve biçimlenmişti.

Bu anlayışın 2 - 15. yüzyıl felsefesinde hangi konu üzerinde daha çok etkili olduğu ifade edilebilir?

- A) Tanrı B) Evren C) Amaç
D) İnanç E) Akıl

10. MÖ 300'lü yıllarda kurulan Stoa felsefe okulunun kurucusu Kıbrıslı Zenon'dur. Bu felsefe Epiktetos ve Marcus Aurelius gibi öne çıkan filozoflarla birlikte 3. yüzyıla kadar etkisini Roma'da sürdürmüştür. Bu filozofların ahlak alanına ilişkin düşünceleri Hristiyan felsefesinin temelini oluşturmuştur.

Buna göre "Hristiyan felsefesi" ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Önceki dönem felsefesinden etkilenmiştir.
B) Önceki felsefenin devamıdır.
C) Önceki dönemin eleştirisidir.
D) Sonraki dönemin sorgulanmasıdır.
E) Düşünme üzerine düşünmedir.

11. Hiçbir şekilde baskı altında değilim, istemeden hiçbir şeye katlanmıyorum. Tanrı'ya kölelik etmiyorum, onun takipçisiyim, üstelik şimdi daha fazla çünkü her şeyin kesin ve sonsuza hükmeden bir yasaya bağlı olduğunu biliyorum.

Roma felsefesi içinde yer bulan Seneca'nın bu ifadesi Hristiyanlık felsefesinde etkili olan kavramlardan hangisiyle en az ilişkilidir?

- A) Ahlak B) Mucize C) İrade
D) Akıl E) Tanrı

12. Grek felsefesinin sona erişiyile Hellenistik - Roma felsefesi başlar. Felsefedeki bu değişim Yunan kent devletlerinin sona erişiyile önce Makedonya krallığının, sonra da Roma İmparatorluğunun ortaya çıktığı dönemde gerçekleşir. Büyük İskender'in fetihleriyle Yunan kent devleti Roma İmparatorluğunun bir ili olur. Bu süreçte ortaya çıkan Roma felsefesi Grek felsefesinden farklı özellikler gösterir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 2 - 15.yüzyıl felsefesine geçişte etkili olan Hellenistik - Roma felsefesinin özelliklerinden biridir?

- A) Eleştirel bakış açısı hakimdir.
B) Din ve mitolojiden kopuşla başlar.
C) Teorik yaklaşım gösterir.
D) Bilmek için bilmek temeline dayanır.
E) Dini düşünceye yaklaşma gerçekleşmiştir.

MS 2. Yüzyıl - MS 15. Yüzyıl Felsefesinin Ayırıcı Nitelikleri

1. İslam dini, toplum yaşamını, insanın neyi bilebileceğini, eylemini, umudunu, alın yazısını kesin açıklama ve kurallara bağlamıştır. Bununla birlikte, sağlıklı yaşamak için ne yapmak gerektiğinden, hukuk işlemlerinin nasıl olması gerektiğine; cinsel yaşamdan, ölümden sonraki yaşama ilişkin açıklamalara kadar her şeyin kesin olarak açıklanmış olması kişi ile Tanrı arasına biçimsel öğeler sokmuş; kişinin öznel din yaşantısı ve deneyimleri karşısında, dini açıklamaların ve kuralların ağır basması sonucunu doğurmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde İslam felsefesine ilişkin doğru bir yargı dile getirilmiştir?

- A) Yaratıcının kanıtlanmasına ihtiyaç kalmamıştır.
B) Dinsel yaşam pratikten bağımsızdır.
C) Toplumsal yaşama ilişkin eleştirel bakış anlamsızlaşmıştır.
D) Dinsel bilginin kesinliği ve mutlaklığı kabul edilmiştir.
E) İnsan iradesinin özgürlüğü kabul edilmiştir.

2. I. 2 - 8. yüzyıl arasında kalan felsefi dönemdir.
II. Filozoflar aynı zamanda din adamıdır.
III. Kilise babaları dönemi olarak da bilinir.
IV. Akılla dini açıklama yolu inancın temel öğretisi olmuştur.
V. Felsefenin eğitim alanına taşınması dinin yayılmasını sağlamıştır.

Numaralanmış cümlelerden hangisi Patristik döneme ilişkin bir özellik değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Hristiyan felsefesi, Hristiyanlığın ortaya çıkışı ile başlayan ve 15. yüzyıla kadar geçen sürede Batı felsefesi için kullanılan bir adlandırmadır. Hristiyanlık yayılma sürecinde bazı felsefi görüşlerle karşı karşıya gelmiştir. Başlangıçta Hristiyan dini-ne yapılan bu eleştirileri savunmak adına bu dinin içinden bazı filozoflar çıkmıştır.

Bu dönem Hristiyan filozoflarının felsefi ürünlerinin genel özelliği aşağıdakilerden hangisinde ifade edilmiştir?

- A) Aposteriori B) Apriori C) Apoloji
D) Apokrif E) Teodise

4. İslam felsefesinde; "İnsan ile mutlak varlık (Tanrı) arasında nasıl bir ilişki vardır?" ilk ve en önemli sorudur. Başka bir deyişle, insan istencinin (iradesinin) özgür olup olmadığı İslam felsefesinin ana sorunudur. Bundan dolayı İslam düşüncesinde her şeyden önce, din ve ahlak felsefesinin ön plana geçtiği görülür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi İslam felsefesine ilişkin doğru bir yargıyı ifade etmez?

- A) İrade özgürlüğü ana problemdir.
B) Yaşamın anlamı üzerinde durulmuştur.
C) Doğru yaşamın yolları aranmıştır.
D) Evrenin amacı sorgulanmıştır.
E) İnsanın, mahlukâtın merkezinde olduğu savunulmuştur.

5. I. Akıl ve inanç tartışması yapılmıştır.
II. İnancın bilgiyi mümkün kıldığı düşüncesi egemendir.
III. Çeviri faaliyetleri yapılmıştır.
IV. Antik Yunan felsefesinden etkilenilmiştir.
V. Tanrı'nın varlığı kanıtlanmaya çalışılmıştır.

Bu özelliklerden hangisi Hristiyan felsefesine ait değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Skolastiğin amacı, imanla akıllı, dinle felsefeyi uzlaştırmaktır. Böylece kilisenin ileri sürdüğü dogmalar (din ilkeleri), felsefe ve bilgi açısından yorumlanarak dinsel - bilimsel bir sistem haline sokulmaya çalışıldı. Hristiyan Skolastik düşünürlerin hepsi de, üzerinde tartışılmaz din ilkelerinden hareket ediyorlardı; bunların doğru olup olmadıklarını araştırmıyor ve tartışmaya girmiyorlardı. Bunlar yalnızca iman edilmesi gereken ilkelerdi.

Bu parçada Skolastik anlayışın daha çok hangi özelliği üzerinde durulmuştur?

- A) Akıl ve inanç tartışmalarının temele alınması
B) İnancın bilgiyi mümkün kıldığı kabulü
C) Kutsal metinlerin merkeze alınması
D) Dinsel bilginin bilimsel açıdan sorgulanması
E) Dinin toplumsal yaşamı düzenlemesi

7. 2 -15. yüzyıl felsefesi benimsediği ve biçimlendirdiği felsefeyi genel olarak olmuş- bitmiş mükemmel bir sistem olarak görür. Bu açıdan felsefe mutlak doğrulara ulaşmış bir alandır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğru bir yargıyı dile getirir?

- A) Bilgiye henüz ulaşamamıştır.
- B) Doğrunun aranması gerektiği düşüncesi vardır.
- C) Bu dönem felsefesi statik bir felsefedir.
- D) Felsefe arayış içindedir.
- E) Felsefe pratik yaşamla ilişkisini kesmiştir.

8. “İnsan sadece bedenden mi yoksa beden ve ruh-tan mı oluşur?” sorusu Hristiyan felsefesinde ele alınan problemlerden biridir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Hristiyan felsefesinde ruhla ilgili görüşlerden biri değildir?

- A) Ruh ölümsüzdür.
- B) Ruh Tanrı’dan ayrılmıştır.
- C) Ruh değişmeyendir.
- D) Ruh bedenden bağımsızdır.
- E) Ruh bedenden sonra yaratılmıştır.

9. • Anselmus’a göre; daha yetkini düşünemeyen ve tasarlanamayan bir varlığın insan zihninde bulunması mümkün değildir.
- Aquinalı Thomas’a göre; evrende var olan bütün varlıklar kendinden önce gelen bir varlık nedeniyle vardır, geriye doğru gidildiğinde mantıksal olarak ilk varlığın olması gerektiği görülür.

Bu filozofların Hristiyan felsefesine ilişkin hangi konuyu ele aldıkları söylenebilir?

- A) Tanrı’nın varlığı
- B) Kötülük
- C) Ruhun ölümsüzlüğü
- D) Tümmeller
- E) İnanç ve akıl

10. Hristiyan felsefesi ve İslam felsefesi bu dönem içinde dine dayalı olma bakımından benzerlik gösterse de bazı farklılıkları da barındırır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yalnızca İslam felsefesine ilişkin bir özelliği ifade eder?

- A) Bilimsel faaliyetlere de önem verilmesi
- B) Felsefenin teolojiye yaklaşması
- C) İncanın pekiştirilmesi amacının güdülmesi
- D) İncanın akılsal değerlendirilmesine çalışılması
- E) Dine dayalı felsefe yapılması

11. Hristiyan felsefesi 2. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar Patristik ve Skolastik dönem olarak sınıflandırılırken, İslam felsefesi 7. yüzyıldan başlayarak bütün dönem boyunca devam etmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 2 - 15. yüzyıl felsefesi için doğru bir yargıyı dile getirir?

- A) Bu dönem felsefesi tek bir bütün oluşturur.
- B) Kendi içinde dönemsel ve coğrafi farklılıklar taşır.
- C) İnanç - akıl ilişkisi, felsefe - din etkileşimini doğurur.
- D) İncanın pekiştirilmesi için felsefeye başvurulmuştur.
- E) İnanca zarar verdiği düşüncesiyle felsefe dışlanmıştır.

12. 2 - 15. yüzyıl felsefesi, Hristiyanlığın yayılmasıyla başlayan ve 7. yüzyıldan itibaren İslamiyet’in de katılmasıyla dine dayalı bir şekilde 15. yüzyıla kadar uzanan süreçte yapılan felsefeden oluşur.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru bir yargıyı dile getirir?

- A) Düşünürler çoğunlukla aynı zamanda din adamıdır.
- B) Düşünce tarihinin en kısa dönemidir.
- C) Felsefe, dini düşünceden uzaklaşmıştır.
- D) Antik Yunan felsefesinden etkilenmiştir.
- E) Pratik yaşamdan uzak bir felsefedir.